

Warszawa, dnia 19 października 2015 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER
ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI

BM-WP.073.39.2015

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2015 -10- 2 1
ZAL	NR

Szanowny Panie Doktore!

Pan

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 września 2015 r., znak VII.501.120.2015.KM, w sprawie przedstawienia działań podjętych po analizie raportu Najwyższej Izby Kontroli dotyczącego *Informacji o wynikach kontroli wdrażania wybranych wymagań dotyczących systemów teleinformatycznych, wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz Krajowych Ram Interoperacyjności na przykładzie niektórych urzędów gmin miejskich i miast na prawach powiatu* uprzejmie przedstawiam informację o stanie realizacji prac z zakresu interoperacyjności w ramach Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa. Jednocześnie, pragnę zapewnić, iż Minister Administracji i Cyfryzacji podejmuje wszelkie niezbędne działania mające na celu właściwą i terminową realizację zadań w zakresie interoperacyjności.

Odnosząc się do ustaleń kontroli dotyczących braku pełnej realizacji krótkookresowych zadań w obszarze interoperacyjności określonych w Programie Zintegrowanej Informatyzacji Państwa, pomimo upływu sześciomiesięcznego terminu na ich realizację określonego w tym Programie, uprzejmie przedstawiam następujące informacje o działaniach podjętych przez Ministra Administracji i Cyfryzacji w ww. zakresie.

DZIAŁANIA KRÓTKOOKRESOWE (6 MIESIĘCY)

1. Powołanie przez Komitet Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji (KRMC), międzyresortowego zespołu do spraw osiągnięcia interoperacyjności mającego za zadanie koordynację przedsięwzięć z zakresu osiągnięcia interoperacyjności.

Zespół został powołany Decyzją Nr 1/2015 Przewodniczącego Komitetu Rady Ministrów do Spraw Cyfryzacji z dnia 9 kwietnia 2015 r. w sprawie utworzenia Zespołu zadaniowego do spraw osiągnięcia interoperacyjności. W skład zespołu wchodzi delegowani przedstawiciele:

1. Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji (pomocniczo Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego),
2. Ministerstwa Finansów,
3. Ministerstwa Gospodarki,
4. Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,
5. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,

6. Ministerstwa Spraw Zagranicznych,
7. Ministerstwa Sprawiedliwości,
8. Ministerstwa Zdrowia,
9. Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów będący członkiem Komitetu,
10. Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,
11. Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Opublikowanie schematów struktur danych cech informacyjnych podstawowych obiektów opisywanych w rejestrach publicznych.

Schematy struktur danych cech informacyjnych podstawowych obiektów są opublikowane na Portalu Interoperacyjności udostępnionym na ePUAP pod adresem: www.epuap.gov.pl

Strona główna > Podmioty Publiczne > Portal Interoperacyjności

Opublikowane schematy podstawowych obiektów opisywanych w rejestrach publicznych są zgodne z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U z 2012 r. poz. 526, z późn. zm.). Krajowe Ramy Interoperacyjności (KRI) określone rozporządzeniem Rady Ministrów zawierają zasady porozumiewania się poszczególnych serwisów i rejestrów począwszy od warstwy technologicznej aż po słownictwo, zasady, strategie, normy czy praktyki. Wzmocnienia wymaga propagacja informacji w tym zakresie i wymogu stosowania przyjętych rozwiązań. MSW proponuje rozważenie modyfikacji schematów atomowych na platformie ePUAP, przynajmniej w zakresie długości imienia i nazwiska oraz w zakresie formatu numeru budynku. Powyższe spostrzeżenie wynika m.in. z dotychczasowych doświadczeń przy budowie e-usług centralnych na platformę ePUAP.

3. Opublikowanie informacji o sposobie identyfikacji osób fizycznych nieposiadających numeru PESEL oraz podmiotów innych niż osoby fizyczne nieposiadających nadanego numeru REGON. Jedną z możliwości jest uzyskanie przez obcokrajowców, na wniosek, numeru PESEL. Innym stosowanym rozwiązaniem jest identyfikacja na podstawie numerów dokumentów tożsamości, karty Polaka lub innych stanowiących podstawę do okresowego przebywania na terytorium Polski w tym zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej. Zasady w tym zakresie precyzują niekiedy przepisy szczególne oraz umowy międzynarodowe. Rozporządzenie (eIDAS) Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE - nakłada obowiązek akceptowania na zasadzie wzajemności przez usługi online administracji publicznej notyfikowanych systemów identyfikacji elektronicznej z obszaru Unii Europejskiej (art. 6) – zasadniczo w terminie od roku 2018 (a dokładnie w terminie 3 lat od dnia przygotowania aktów wykonawczych przez KE /w toku/). Zgodnie z KRI § 10 ust 9 „Jeśli podmiot publiczny prowadzi rejestr publiczny obejmujący typ obiektu, jakim są osoby fizyczne nieposiadające numeru PESEL, identyfikacja takiej osoby odbywa się według cechy informacyjnej właściwej dla danego rejestru” oraz § 10 ust 10 „Jeśli podmiot publiczny prowadzi rejestr publiczny obejmujący typ obiektu, jakim są podmioty nieposiadające nadanego numeru identyfikacyjnego REGON, identyfikacja takiego podmiotu

odbywa się według cechy informacyjnej właściwej dla danego rejestru.” Według informacji GUS wszystkie podmioty posiadają (winny posiadać) nadany numer REGON.

4. Zidentyfikowanie rejestrów publicznych zawierających dane referencyjne niezbędne do realizacji procedur administracyjnych i uzyskanie od podmiotów publicznych prowadzących te rejestry zasad tworzenia identyfikatorów obiektów innych niż osoba, podmiot i obiekt przestrzenny oraz struktur danych cech informacyjnych. W tym zakresie został ogłoszony przez CPPC przetarg na „Usługę wykonania ekspertyzy badawczej w przedmiocie integracji rejestrów publicznych w Polsce”. W wyniku realizacji tej usługi uzyskana zostanie odpowiedź na powyższe zagadnienie. Wynik ekspertyzy zostanie przeanalizowany przez Zespół zadaniowy do spraw osiągnięcia interoperacyjności, a wnioski w zakresie ewentualnej potrzeby zmiany modelu referencyjnego danych wynikającego z KRI zostaną przedłożone KRMC w formie rekomendacji. Adres ogłoszonego postępowania: http://www.wvpe.gov.pl/bip/ogloszenia/postepowania_wszczete/

DZIAŁANIA ŚREDNIOOKRESOWE (12 MIESIĘCY)

1. Wykonanie i udostępnienie w ePUAP repozytorium interoperacyjności. Repozytorium Interoperacyjności jest udostępnione w ePUAP. Funkcjonalność repozytorium jest rozszerzana w ramach projektu ePUAP2. Portal Interoperacyjności znajduje się pod adresem: www.epuap.gov.pl Strona główna > Strefa Urzędnika > Portal Interoperacyjności <http://epuap.gov.pl/wps/portal/strefa-urzednika/inne-systemy/pi>

2. Opracowanie założeń dla krajowego systemu autoryzacji dostępu do danych rejestrowych i jego powiązanie z systemami zapewniającymi rozliczalność w systemach rejestrowych poprzez pozyskiwanie informacji o odbiorcach danych pozyskiwanych z tych rejestrów. Jednym z elementów autoryzacji dostępu do danych jest Profil Zaufany ePUAP. Zgodnie z § 20 ust 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U z 2012, poz. 526 z późn. zm.) to podmiot realizujący zadania publiczne opracowuje i ustanawia, wdraża i eksploatuje, monitoruje i przegląda oraz utrzymuje i doskonali system zarządzania bezpieczeństwem informacji zapewniający poufność, dostępność i integralność informacji z uwzględnieniem takich atrybutów, jak: autentyczność, rozliczalność, niezaprzeczalność i niezawodność. W związku z powyższym w dniu 17.06.2015 r. KRMC wydał REKOMENDACJĘ MAC/SEC/1/15 zawierającą ZALECENIE 1 - Środki identyfikacji, które należy zastosować przy dostępie pracowników do systemów back office - Zaleca się wdrożenie w podmiotach publicznych mechanizmów uwierzytelniania zbudowanych w oparciu o architekturę PKI (public key infrastructure), wykorzystującą certyfikaty X.509 wraz z zastosowaniem kart inteligentnych „Smart Card” do ochrony kluczy prywatnych powiązanych z certyfikatami. Ponadto zaleca się zintegrowanie zastosowanych kart inteligentnych z elektronicznym systemem kontroli dostępu stosowanym w budynkach w celu zapewnienia zabezpieczenia fizycznego dostępu do konsoli zalogowanego użytkownika. Termin na wdrożenie zalecenia: IV kw. 2016 r.

3. Identyfikacja procedur administracyjnych, w których w celu realizacji dyspozycji art. 220 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (kpa) (Dz. U

z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.) niezbędny jest dostęp do danych rejestrowych, identyfikacja zakresu danych dla każdej z procedur i określenie wymagań dla usług rejestrowych. W tym zakresie w dniu 26.05.2015 r. wysłana została ankieta w związku z przygotowaniem przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji projektu zgłoszonego do konkursu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (POPC) 2.1 związanego z integracją rejestrów publicznych z wykorzystaniem Krajowej Szyny Usług Publicznych. Centrum Projektów Informatycznych przygotowało formularz dotyczący prowadzonych w Polsce głównych rejestrów publicznych i systemów dziedzinowych. Informacje zawarte w formularzu posłużą identyfikacji przepływów danych pomiędzy głównymi systemami w kraju oraz będą stanowić podstawę do rozpoczęcia prac analitycznych dotyczących wdrożenia Krajowej Szyny Usług Publicznych. W wyniku ankiety spłynęło ok 100 odpowiedzi. Wyniki zbiorcze zostaną przekazane do analizy pomocniczej przez Zespół zadaniowy do spraw osiągnięcia interoperacyjności.

4. Zgłaszanie przez podmioty publiczne prowadzące rejestry publiczne do repozytorium interoperacyjności opisów istniejących usług sieciowych. Podmioty publiczne występując do Komitetu Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji o rozpatrzenie zmian w przepisach prawa deklarują publikację w repozytorium interoperacyjności opisów usług sieciowych. Praktycznie jednak nie występują formalnie o opublikowanie opisu udostępnionej usługi sieciowej. W związku z tym MAC za pośrednictwem KRMC w czerwcu 2015 r. skierował do resortów zapytanie w tym zakresie. Odpowiedzi nadal spływają.

5. Opracowanie możliwych do ponownego wykorzystania systemów zarządzania usługą wraz z dokumentacją i udostępnienie tych systemów podmiotom publicznym prowadzącym rejestry publiczne. Zadania te realizowane są na poziomie unijnym. Pod adresem <https://joinup.ec.europa.eu/> znajduje się platforma Joinup do współpracy Państw Członkowskich, która została stworzona przez Komisję Europejską i jest finansowana przez Unię Europejską za pośrednictwem rozwiązań interoperacyjnych dla administracji publicznych w ramach programu ISA. Platforma oferuje wiele usług, które mają na celu pomoc specjalistom e-administracji dzielić się swoim doświadczeniem z innymi. Portal wspiera też specjalistów w znalezieniu, wyborze, ponownym wykorzystaniu, opracowaniu i wdrożeniu rozwiązań interoperacyjnych. Ponadto szkolenia, wsparcie w instalacji oraz dofinansowanie dla budowy tzw. generycznych building blocks można uzyskać w ramach Programu Connecting Europe Facility - CEF. Instrument „Łącząc Europę” jest nowym, wprowadzonym w perspektywie 2014-2020, wspólnotowym mechanizmem finansowania projektów infrastrukturalnych w obszarach transportu, energetyki i technologii informacyjnych (komponent CEF Telecom). CEF Telecom umożliwi realizację projektów, które mają na celu rozwój infrastruktury, paneuropejskich interoperacyjnych e-usług dla obywateli, przedsiębiorstw, oraz administracji (tj. eID, eFakturowanie, eDostarczanie, zautomatyzowane tłumaczenie, platforma transgranicznych elektronicznych zamówień publicznych, eZdrowie), a także rozwój infrastruktury sieci szerokopasmowego Internetu. Więcej informacji na stronie <https://mac.gov.pl/aktualnosci/jak-pozyskac-fundusze-unijne-i-edycja-dni-informacyjnych-cef>

6. Opracowanie reużywalnej metodyki oraz wzorcowej dokumentacji systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji wraz z dokumentacją i udostępnienie tych systemów

podmiotom publicznym prowadzącym rejestry publiczne. Zakłada się przy tym wykorzystanie doświadczeń instytucji posiadających certyfikowane systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji. Zadanie to wymaga skorzystania z zewnętrznej wiedzy eksperckiej. Jednakże zgodnie z § 20 art. 1-3 KRI:

1. Podmiot realizujący zadania publiczne opracowuje i ustanawia, wdraża i eksploatuje, monitoruje i przegląda oraz utrzymuje i doskonali system zarządzania bezpieczeństwem informacji zapewniający poufność, dostępność i integralność informacji z uwzględnieniem takich atrybutów, jak autentyczność, rozliczalność, niezaprzeczalność i niezawodność.

2. Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez zapewnienie przez kierownictwo podmiotu publicznego warunków umożliwiających realizację i egzekwowanie następujących działań: (...)

3. Wymagania określone w ust. 1 i 2 uznaje się za spełnione, jeżeli system zarządzania bezpieczeństwem informacji został opracowany na podstawie Polskiej Normy PN-ISO/IEC 27001, a ustanawianie zabezpieczeń, zarządzanie ryzykiem oraz audytowanie odbywa się na podstawie Polskich Norm związanych z tą normą, w tym:

1) PN-ISO/IEC 17799 – w odniesieniu do ustanawiania zabezpieczeń;

2) PN-ISO/IEC 27005 – w odniesieniu do zarządzania ryzykiem;

3) PN-ISO/IEC 24762 – w odniesieniu do odtwarzania techniki informatycznej po katastrofie w ramach zarządzania ciągłością działania.

DZIAŁANIA DŁUGOOKRESOWE (POWYŻEJ 12 MIESIĘCY)

1. Wykonanie krajowego systemu autoryzacji dostępu do danych rejestrowych i jego powiązanie z systemami zapewniającymi rozliczalność w systemach rejestrowych. W związku z powyższym w dniu 17.06.2015 r. KRMC wydał REKOMENDACJĘ MAC/SEC/1/15 zawierającą ZALECENIE 1 - Środki identyfikacji, które należy zastosować przy dostępie pracowników do systemów back office. Jednocześnie Minister Administracji i Cyfryzacji zgłosił w ramach konkursu POPC 2.1 projekt pn. HELIOS - "Integracja rejestrów publicznych z wykorzystaniem krajowej szyny usług".

2. Dostosowanie struktury informacyjnej rejestrów do wymagań przepisów rozporządzenia (KRI). Zadanie to realizowane jest przez poszczególnych gestorów rejestrów publicznych. Weryfikacja stopnia spełnienia tego kryterium wymaga przeprowadzenia audytu. Zadanie to musi być realizowane w porozumieniu z Radą Gestorów Rejestrów Publicznych.

3. Dostosowanie portali informacyjnych podmiotów publicznych do wymagań WCAG 2.0. Standard WCAG 2.0 to opis techniczny zasad dostępności portali www. O dostępności serwisu internetowego mówimy wtedy, gdy wszyscy użytkownicy mają pełny dostęp do jego treści, mogą te treści zrozumieć, a wygodna nawigacja umożliwia logiczną i intuicyjną interakcję z serwisem. W dniu 30 maja 2015 r. minął okres dostosowania stron internetowych administracji publicznej w zakresie dostępu dla osób niepełnosprawnych wg. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 526, z późn. zm.). Chodzi o serwisy publiczne w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114 z późn. zm). Aby wesprzeć ten proces Minister Administracji

uruchomił z rezerwy celowej na informatyzację - „Konkurs na dofinansowanie projektów informatycznych o publicznym zastosowaniu w przedmiocie dofinansowania budowy lub dostosowania stron internetowych podmiotów realizujących zadania publiczne do potrzeb osób niepełnosprawnych”. Na zadanie to przeznaczono kwotę 10 mln zł. W ramach przeprowadzonego naboru wpłynęło 198 wniosków o dofinansowanie. W ramach oceny merytorycznej wyłoniono 126 wniosków, które spełniły kryteria. Łączna wartość złożonych projektów to 4 837 676,103 zł, z czego kwota kwalifikowalnego dofinansowania ze środków ministra ds. informatyzacji wynosi 3 766 655,79 zł. Stopień dostosowania stron administracji publicznej do potrzeb niepełnosprawnych jest nadal niezadowalający, w związku z tym na stronie MAC zamieszczono materiał informacyjny w zakresie dostępności stron <https://mac.gov.pl/projekty/baza-wiedzy-o-dostepnosci>

4. Implementacja usług rejestrowych w rozproszonej architekturze SOA zidentyfikowanych w działaniu wskazanym w pkt 7 i zgłaszanie opisów tych usług do repozytorium interoperacyjności. Obszar ten został zaadresowany przez „Principia architektury korporacyjnej podmiotów publicznych”. Podczas posiedzenia w dniu 17 czerwca 2015 r. Komitet Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji (KRMC) przyjął dokument „Principia architektury korporacyjnej podmiotów publicznych”, który jest zaktualizowaną wersją pryncypiów przyjętych przez KRMC w listopadzie 2014 r. Materiał znajduje się na stornie MAC <https://mac.gov.pl/aktualnosci/przyjeto-zaktualizowane-principiaarchitektury-korporacyjnej>. Proces zgłaszania opisów usług do repozytorium interoperacyjności wymaga dodatkowej moderacji. Obecnie prowadzona jest ankieta w tym zakresie.

5. Przeprowadzenie prac porządkujących rejestry publiczne tak, aby możliwe było odwoływanie się do danych stanowiących dane referencyjne. Wytyczne w tym zakresie wypracuje Rada Gestorów Rejestrów Publicznych tj. za zgodą KRMC międzyresortowy zespół do spraw osiągnięcia interoperacyjności.

WNIOSKI

Na posiedzeniu Zespołu ds. Społeczeństwa Informacyjnego KWRIST w dniu 14.08.2015 r. postawiono kwestię rozpoczęcia debaty nad modelem prowadzenia rejestrów publicznych przez organy administracji rządowej i samorządy terytorialne oraz systemów teleinformatycznych dla administracji publicznej (wniosek Marszałka A. Struzika). Zgodnie z PZIP w ramach działań prowadzących do porządkowania rejestrów publicznych oraz usprawnienia korzystania ze zgromadzonych danych przewiduje się powołanie Rady Gestorów Rejestrów Publicznych, złożonej z przedstawicieli instytucji centralnych, w tym co najmniej: Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Zdrowia, Głównego Urzędu Statystycznego, Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii przy koordynującej roli Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji. Rada będzie podejmować decyzje dotyczące atrybutów krytycznych, rejestrów krytycznych i sposobu funkcjonowania Platformy Integracyjnej, za pośrednictwem której będą docelowo udostępniane dane rejestrowe. Zgodnie z pierwotnym zamysłem zakłada się, że Platforma Integracyjna będzie komponentem ePUAP. Platforma Integracyjna adresowałaby zagadnienia dostępu do szeroko rozumianych zasobów informacyjnych państwa i ich ponownego wykorzystania – z określeniem zasad takiego dostępu, a także podmiotów uprawnionych do realizacji określonych działań w obrębie rejestrów. Założeniem takiego

modelu jest zapewnienie interoperacyjności, rozliczalności, anonimizacji, subsydiarności oraz transparentności dostępu do zgromadzonych danych. Rozpatrując warianty porządkowania sytuacji w zakresie rejestrów publicznych rozważany jest powrót do koncepcji Platformy Integracyjnej Rejestrów Publicznych wypracowanej w poprzednich latach, która nie doczekała się rozwinięcia i realizacji. Podjęte zostały już w tym zakresie działania międzyresortowe mające na celu opracowanie realistycznej koncepcji, która po akceptacji przez KRMC będzie realizowana w formule projektu ponadresortowego. W tym zakresie Minister Administracji i Cyfryzacji zgłosił w ramach konkursu POPC 2.1 projekt pn. HELIOS - "Integracja rejestrów publicznych z wykorzystaniem krajowej szyny usług".

Zgodnie z założeniami PZIP realizacja Programu odbywać się będzie poprzez podejmowanie usystematyzowanych działań w czterech następująco określonych kierunkach:

1. Świadczenie e-usług publicznych (w szczególności w zakresie: spraw administracyjnych, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, wspierania przedsiębiorczości oraz prowadzenia działalności gospodarczej i rolniczej, rozliczania podatków, zapewnienia bezpieczeństwa kryzysowego i powiadamiania ratunkowego, efektywniejszego wykorzystania danych przestrzennych i usług infrastruktury informacji przestrzennej, oraz dostarczania usług infrastrukturalnych w modelu chmury obliczeniowej);
2. Otwarty rząd i wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego (np. otwarty rząd, ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego, nowoczesna edukacja);
3. Wyznaczanie standardów i tworzenie warunków dla efektywnej i bezpiecznej e-administracji (w szczególności w zakresie interoperacyjności, zapewnienia bezpieczeństwa oraz narzędzi identyfikacji i uwierzytelniania);
4. Informatyzacja urzędów (w szczególności w odniesieniu do elektronizacji obiegu dokumentów i elektronicznego zarządzania dokumentacją, usprawnieniu zarządzania organizacją dzięki stosowaniu dobrych praktyk zarządzania usługami informatycznymi, wykorzystaniu dostępnych technologii np. systemów klasy ERP). Już na etapie programowania PZIP zauważono, że przybywa urzędów, gdzie korzysta się z systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją lub gdzie przebieg załatwiania i rozstrzygania spraw dokumentowany jest w systemie tradycyjnym wspomaganym systemem teleinformatycznym – w 2012 r. stanowiły one 46% wszystkich urzędów (rok wcześniej 41%). Było wśród nich blisko 60% urzędów administracji rządowej i około 55% samorządowej. Systemy elektronicznego zarządzania dokumentacją nie zastępują jednak obiegu papierowego, często tylko go dublując. Tylko 7% urzędów administracji rządowej i 1% urzędów administracji samorządowej deklaruje stosowanie wyłącznie elektronicznego zarządzania dokumentacją. 72% urzędów wskazało ponadto, że w ponad połowie spraw miał miejsce podwójny obieg dokumentacji (papierowy i elektroniczny). W przypadku 38% urzędów administracji rządowej i 28% samorządowej system elektronicznego zarządzania dokumentacją nie jest zintegrowany z innymi systemami jak np. z Biuletynem Informacji Publicznej, Elektroniczną Skrzynką Podawczą czy systemem finansowym. Rośnie odsetek urzędów posiadających elektroniczną skrzynkę podawczą (ESP). W roku 2012 wyniósł on 96% (rok wcześniej 88%), z czego 87% umiejscowiło ją na platformie ePUAP. Wykorzystanie elektronicznych skrzynek podawczych jest jednak nadal znacznie poniżej oczekiwań, przy czym stopień ich wykorzystania jest większy w administracji samorządowej niż rządowej. Na bazie tej obserwacji wprowadzono standaryzację procesu oraz ustawowy wymóg posiadania przez urzędy ESP.

Według PZIP 6.4. Informatyzacja urzędów Systemy usprawniające zarządzanie, elektroniczny obieg dokumentów oczekiwane efekty informatyzacji, to osiągnięcie sprawnej w skali masowej obsługi klienta administracji – obywatela, w tym przedsiębiorcy, można uzyskać wyłącznie wówczas, gdy zostanie z informatyzowana praca samych urzędów. Służy temu wdrażanie różnej klasy systemów, poczynając od elektronicznych systemów zarządzania dokumentacją, poprzez systemy przepływu pracy (ang. workflow) aż do systemów klasy ERP usprawniających zarządzanie urzędami. Każdy urząd obsługujący organ władzy publicznej powinien wdrożyć system elektronicznego zarządzania dokumentacją, wspomagający jego pracę, który będzie posiadał możliwość monitorowania przebiegu procesu zarówno dla potrzeb nadzoru wewnątrz urzędu, jak też zapewnienia poprzez sieć wglądu w akta sprawy, a także śledzenia przebiegu załatwiania sprawy. Analiza wskaźników realizacji PZIP (przy okazji stwierdzono wadę metody badawczej) pokazuje, że przy przyjętej metodzie braku standardowego wymogu dla wdrażania elektronicznego obiegu dokumentów jako podstawowego nie zostaną osiągnięte ani założone wskaźniki w tym zakresie (wskaźnik: Odsetek urzędów korzystających z systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją jako podstawowego sposobu dokumentowania przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw dla danego podmiotu - celem jest osiągnięcie co najmniej 10% wzrostu rocznie) ani nie zostanie osiągnięty oczekiwany efekt skali zwiększenia efektywności komunikacji i realizowanych procesów przez urzędy. Na bazie doświadczeń z wdrażania systemu EZD PUW wiadomo iż średni czas wdrożenia to ok. 9 m-cy. W początkowym okresie przy przejściu na podstawowy elektroniczny system obiegu dokumentów, urzędy mogą zastosować wyłączenia niektórych kategorii RWA i stopniowo je włączać do obiegu elektronicznego.

Odnosząc się zatem do poszczególnych zagadnień przedstawionych w przywołanym piśmie pragnę wskazać jakie działania Minister Administracji i Cyfryzacji podjął, w celu realizacji poszczególnych wniosków pokontrolnych:

- **zapewnienia przeprowadzenia przewidzianych w art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy o informatyzacji kontroli w podmiotach publicznych w zakresie działania systemów teleinformatycznych, prowadzenia rejestrów i wymiany informacji w postaci elektronicznej,**

Realizując zalecenia pokontrolne zawarte w wystąpieniu pokontrolnym NIK z dnia 4 sierpnia 2014 r. skierowano 2 pracowników Departamentu Kontroli, Skarg i Wniosków na szkolenie Auditor Wiodący Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji wg ISO/IEC 27001:2013 (Akredytacja IRCA A 17287). W związku ze złożeniem z wynikiem pozytywnym egzaminu końcowego, 2 pracowników uzyskało certyfikat audytora systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji według normy PN ISO/IEC 27001, wskazany w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 września 2010 r. w sprawie wykazu certyfikatów uprawniających do prowadzenia kontroli projektów informatycznych i systemów teleinformatycznych (Dz. U. Nr 177, poz. 1195).

Podjęto także działania w celu zatrudnienia osoby posiadającej wymagane kwalifikacje, tj. wiedzę i doświadczenie niezbędne do prowadzenia kontroli. W dniu 3 listopada 2014 r. ogłoszono nabór wewnętrzny, w wyniku którego nie wyłoniono kandydata. Następnie w dniu 6 lutego 2015 r. ogłoszono nabór na stanowisko głównego specjalisty do spraw kontroli realizacji sektorowych projektów informatycznych oraz działania systemów

teleinformatycznych. Złożone oferty nie spełniały jednak wymagań formalnych. Ostatecznie, w wyniku przeniesienia pracownika z Departamentu do Spraw Usuwania Skutków Klęsk Żywiolowych i Zarządzania Kryzysowego z dniem 24 lipca 2015 r. DKSiW pozyskał pracownika posiadającego doświadczenie w zakresie IT oraz certyfikat audytora systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji według normy PN ISO/IEC 27001.

W planie kontroli na 2015 rok uwzględniono kontrolę dotyczącą działania systemów teleinformatycznych używanych do realizacji zadań publicznych oraz realizacji obowiązków wynikających z art. 13 ust. 2 ustawy o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne, pod względem zgodności z minimalnymi wymaganiami dla systemów teleinformatycznych lub minimalnymi wymaganiami dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej. Kontrolę przeprowadzono w dniach 20-31 sierpnia 2015 r. i obecnie zespół kontrolny opracowuje projekt wystąpienia pokontrolnego.

- **doprecyzowania podmiotom realizującym zadania publiczne znaczenia terminu „istotnej modernizacji”, o której mowa w § 23 rozporządzenia KRI,**

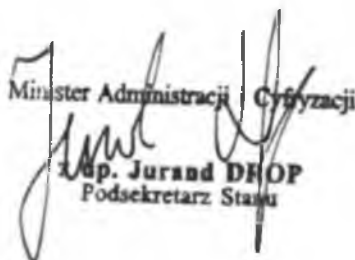
Minister Administracji i Cyfryzacji nie podjął działań w celu doprecyzowania podmiotom realizującym zadania publiczne znaczenia terminu „istotnej modernizacji” i zmianą rozporządzenia KRI. Poniżej zamieszczam link do informacji opublikowanej na stronie MAC dotyczącej definicji ww. pojęcia.

https://m.mac.gov.pl/files/pierwsza_istotna_modernizacja.pdf

- **określenia dla wojewodów jednolitego i spójnego kryterium kontroli systemów/rejestrów informatycznych używanych w jednostkach samorządu terytorialnego do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o informatyzacji)**

W dniu 26 maja 2015 r. w MAC odbyło się spotkanie z pracownikami urzędów wojewódzkich dotyczące krajowych ram interoperacyjności. Uczestnicy spotkania podzielili się doświadczeniami dot. prowadzenia kontroli, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne. Podnoszono także kwestie dotyczące planowanych do opracowania wytycznych dla wojewodów. W ramach współpracy pomiędzy komórkami organizacyjnymi MAC, analizowały opracowane przez Departament Kontroli, Skarg i Wniosków materiały, które miały następnie zostać wykorzystane podczas kontroli. Wstępny projekt wytycznych dla wojewodów w zakresie realizacji zadań kontrolnych systemów teleinformatycznych zostanie zatwierdzony przez zespół roboczy, w którego składzie znajdują się pracownicy właściwych merytorycznie komórek organizacyjnych MAC.

Z poważaniem,

Minister Administracji i Cyfryzacji

J. Jurand DRDP
Podsekretarz Stanu